

Wiadomości Opinie Materiały

BIULETYN JUBILEUSZOWY

Biuletyn Pilskiej Oświaty

ISSN 1429-6276

W NUMERZE

BIULETYN JUBILEUSZOWY

Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.

1. Wstęp – Beata Walczak	1
2. M. Michałek: Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Pile w latach 1956-2016	2
3. B. Walczak: Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020	5
4. M. Gutowska: Czytanie ma sens, czyli zalety obcowania z książką	6
5. dr D. Kitowska: Czytanie...obrazu – naprzeciw trendom w edukacji	7
6. Przykłady dobrych praktyk – zachęcania do czytania	
- M. Olejnik: Wykorzystanie gier w edukacji – z doświadczeń Biblioteki Pedagogicznej w Pile	11
- A. Pozierak: Czytanie poprzez TIKowanie	14
- K. Szyszko: My czytamy! A Ty? - obecność literatury w życiu młodzieży	16
7. Projekt „Czytam, bo lubię”	17
8. I. Bukowska: Nowości pedagogiczne	20
9. E. Malinowska: Z pedagogicznej półki	24

Wstęp

Drodzy Czytelnicy, tematyka niniejszego numeru związana jest z czytelnictwem dzieci i młodzieży, uwzględnia realizację jednego z kierunków polityki oświatowej państwa - upowszechniania czytelnictwa i rozwijania kompetencji czytelniczych dzieci i młodzieży. Jako bibliotekarze podejmujemy się wielu działań, mających na celu rozbudzanie potrzeby oraz pasji czytania.

Pilska Biblioteka Pedagogiczna swoją działalność na rzecz edukacji rozpoczęła sześćdziesiąt lat temu. Tworzyło ją mnóstwo ludzi i mimo że na przestrzeni lat wiele się zmieniło, misja biblioteki pozostaje wciąż niezmienna. Zapraszam do zapoznania się z historią biblioteki zawartą w artykule autorstwa Mirosławy Michałek.

W dzisiejszych czasach, zdominowanych przez świat cyfrowy, czytanie książek jest dla uczniów mało interesujące. To naturalne, że nowoczesne nośniki są bardziej dla nich atrakcyjne niż tradycyjna książka. Jednak jak twierdzą psychologowie nie zastąpią czytania. Książki rozbudowują wyobraźnię, ćwiczą pamięć, uczą skupienia, wzbogacają słownictwo i pomagają rozwijać zainteresowania. Informacje na temat istoty czytania i jego wpływu na rozwój uczniów znajdziecie Państwo w artykule Magdaleny Gutowskiej.

Nowoczesna edukacja powinna czerpać nie tylko z nowinek technologicznych, lecz również z tradycyjnych źródeł. Uczniów natomiast należy zachęcać do czytania nie tylko z powodu

możliwości zdobywania wiedzy, ale również czerpania przyjemności. Dlatego w tym miejscu polecam artykuł dr Danuty Kitowskiej – „Czytelnictwo obrazu.... naprzeciw trendom w edukacji”.

Przykłady dobrych praktyk zaproponowane przez nauczycieli bibliotekarzy z Biblioteki Pedagogicznej w Pile prezentują niekonwencjonalny sposób zachęcania uczniów do czytania, wykorzystujący nowe technologie, sprawdzone w praktyce z uczniami.

Tegoroczna oferta zajęć edukacyjnych przygotowana przez Bibliotekę Pedagogiczną w Pile dla uczniów wszystkich poziomów nauczania zawarta jest w kierowanym do Państwa Projekcie „Czytam, bo lubię”. Postawiliśmy na różnorodne formy, a w tym na gry miejskie, biblioterapię i zajęcia z ciekawymi aplikacjami komputerowymi. Zajęcia realizujemy zarówno w naszej Bibliotece przy ulicy Bydgoskiej 21, jak i w Państwa szkołach.

Radością z obchodów Jubileuszu 60-lecia działalności BP pragniemy podzielić się również z Państwem, dlatego zapraszamy na Konferencję Jubileuszową, która odbędzie się 1 grudnia 2016 r. w ZOD UAM w Pile.

Polecamy także publikacje i artykuły dotyczące tematyki upowszechniania czytelnictwa.

Zachęcam do lektury i zapraszam do Biblioteki Pedagogicznej w Pile.

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Pile w latach 1956-2016

W bieżącym roku Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Pile celebrowała jubileusz 60-lecia swojego istnienia. Piękna rocznica jest okazją do wspomnień, choć minionych, na zawsze utkwionych w pamięci. Trudno bowiem być obojętnym wobec miejsca, w którym zostawiło się swoją pracę, skrupulatność, zaangażowanie i część życia.

Pedagogiczna Biblioteka Miejska w Pile powstała 1 grudnia 1956 r. za sprawą dyrektora Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Poznaniu, dr. Zdzisława Grota, na mocy rozporządzenia z 1951 r.¹

Na skromny początek podarowano jej pierwszą partię książek i czasopism, regał oraz skrzynkę katalogową i umieszczono ją w bibliotece szkolnej Szkoły Podstawowej nr 2 przy ulicy Bydgoskiej 21. Realizacją zadań i obowiązków bibliotecznych zajęła się Helena Wróbel, nauczycielka języka polskiego. Przez pierwszy rok księgozbiór dla biblioteki w Pile organizowała Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Poznaniu, a pierwszy wpis w najstarszej księdze inwentarzowej widnieje z datą 7 grudnia 1965 r. „Instrukcja w sprawie organizacji pedagogicznych bibliotek powiatowych” ogłoszona 26 września 1957 r.² nadała bibliotece w Pile samodzielność budżetową, nadzór natomiast pełniło Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, a merytorycznym wsparciem objęła ją PBW w Poznaniu. Początkowo biblioteka otwarta była 18 godzin tygodniowo i pracowali w niej przez krótki okres Józef Maszkowski oraz Lidia Maszkowska. Od 1 września 1960 r. kierownikiem została Teresa Janocha, wówczas Biblioteka stała się placówką pełnoetatową i w 1964 r. otrzymała pierwszy swój lokal w budynku Szkoły Podstawowej nr 5 przy Al. Niepodległości. W kolejnym roku księgozbiór przeniesiono do Domu Nauczyciela przy ul. Wodnej 6, stanowisko kierownika objęła Anna Ogorzeja, a w 1967 r. biblioteka została wyposażona w pierwszy telefon. Gromadzony księgozbiór obejmował literaturę pedagogiczną, psychologiczną, naukową, popularnonaukową i piękną. Zasoby, które w tamtych czasach w pełni zaspokajały potrzeby

kształcących się i doskonalących nauczycieli, prezentowano podczas posiedzeń rady pedagogicznej pilskich szkół.

Po reformie administracyjnej w Polsce, 1 stycznia 1976 r. biblioteka zmieniła status i przyjęła nazwę Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Pile, tym samym objęła nadzorem sześć Pedagogicznych Bibliotek Powiatowych w: Chodzieży, Czarnkowie, Trzciance, Wąlczu, Wągrowcu i Złotowie, które stały się jej filiami. Do właściwej struktury biblioteki należały dwa wydziały: gromadzenia i opracowania zbiorów kierowanego przez Annę Ogorzeję oraz udostępniania pod kierownictwem Marii Urawskiej, a następnie Barbarę Czarną. Stanowisko dyrektora pełniła Zofia Grabowska-Andrijew, której po wielu trudach udało się przeprowadzić bibliotekę do budynku przy ulicy Bydgoskiej 21. W „nowej” bibliotece uruchomiono Wydział Informacyjno-Bibliograficzny, którym krótko kierowała Ewa Maszlanka, a po niej Celina Kowalczyk oraz Dział Instrukcyjno-Metodyczny, którym zarządzała metodyk Lidia Zalewska. Struktura organizacyjna Biblioteki rozbudowywała się w 1984 r. i powołano Wydział Czytelnictwa, którym kierowała Barbara Czarna, następnie Wydział Opieki nad Filiami, którym zarządzała Alina Nowak, a w 1987 r. utworzono Dział Zbiorów Audiowizualnych, którym zajmowała się Łucja Michalska-Wiktorko. Strategia biblioteki skupiona była na podnoszeniu jakości usług bibliotecznych, doskonaleniu warsztatu pracy, popularyzacji zbiorów, organizowaniu konferencji metodycznych oraz na współpracy z placówkami oświatowymi, uczelniami i bibliotekami w Polsce, a zwierzchnik biblioteki Zofia Grabowska-Andrijew opracowała wzorcowy model działania bibliotek pedagogicznych w woj. pilskim.

Kolejnym dyrektorem Biblioteki w 1985 r. została Zofia Adamczewska, która w trudnych latach 90 z wielkim oddaniem przyczyniła się do popularyzacji czytelnictwa i pozytywnej zmiany jakości pracy placówki. Jej ogromną zasługą był rozpoczęcie komputeryzacji biblioteki (program SOWA, Internetowe Centrum Informacji Multi-

¹ Dz. U. Min. Oświaty 1951 nr 10 poz.116

² Instrukcja w sprawie organizacji pedagogicznych bibliotek powiatowych

medialnej, strona internetowa biblioteki) i pozyskiwanie dodatkowych środków na zakup sprzętu i księgozbioru naukowego.

Po reformie administracyjnej państwa w 1998 r., kiedy to Piła przestała być stolicą województwa i weszła w skład województwa wielkopolskiego, biblioteka przechodziła dalsze przeobrażenia organizacyjne, począwszy od nazwy: Publiczna Biblioteka Pedagogiczna.

Nie sposób opisać wszystkich trosk i starań dyrektor Adamczewskiej na rzecz doskonalenia zawodowego pracowników, promocji biblioteki na różnorodnych konferencjach oraz działań dydaktyczno-metodycznych, które zapewniły jej sprawną, zorganizowaną, znaną i jakże cenioną działalność oświatową w środowisku.

Dalszy rozwój biblioteki odbywał się pod kierunkiem Beaty Walczak, powołanej na stanowisko dyrektora 1 września 2007 r. Od samego początku jej zarządzania modernizowano część pomieszczeń bibliotecznych i stopniowo reorganizowano pracę Biblioteki.

Wspólnie z nauczycielami bibliotekarzami opracowano strategię rozwoju Biblioteki na 2007-2012. Obejmowała ona m.in.: rozbudowę zasobów bibliotecznych i zabezpieczenie ich magazynowania, rozszerzenie zakresu usług elektronicznych dla czytelników, intensyfikację działań promujących zbiory i usługi biblioteki w środowisku oraz rozwój zawodowy nauczycieli bibliotekarzy, zgodny z potrzebami placówki.

Najefektywniej udało się dokonać pełnej automatyzacji procesów bibliotecznych, wdrożono kolejne moduły programu komputerowego SOWA i przeprowadzono cykl szkoleń dla nauczycieli bibliotekarzy, które pozwoliły na sprawne tworzenie kompletnej bazy elektronicznej całego księgozbioru Biblioteki w Pile i jej pięciu filii. Czytelnikom udostępniono nowoczesne usługi przez Internet w programie SOWA w formacie MARC21, dając możliwość zamawiania zbiorów, rezerwacji a także prolongaty online.

Niezwykle ważnym celem placówki stała się promocja usług, popularyzacja czytelnictwa oraz rozwijanie kompetencji czytelnichych dzieci i młodzieży, a także realizacja projektów, m.in. Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej i „Śladami Powstania Wielkopolskiego”. Przeprowadzono szereg zajęć edukacyjnych

i lekcji z edukacji czytelniczej i medialnej oraz organizowano różnorodne konkursy dla dzieci i młodzieży. Biblioteka włączyła się w ogólnopolskie akcje m.in: Tydzień Bibliotek, Internet dla Seniora, Odjazdowy bibliotekarz, Cała Polska czyta dzieciom, Pomyszkuj w bibliotece. Rozwijano współpracę z nauczycielami bibliotekarzami z bibliotek szkolnych powiatu pilskiego, a cykliczne spotkania umożliwiły prowadzenie instruktażu oraz wymianę doświadczeń. Biblioteka podjęła ścisłą współpracę ze środowiskiem lokalnym. Organizowano kursy komputerowe dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Dla integracji środowiska bibliotekarzy oraz wymiany doświadczeń zorganizowano kilka edycji Forum Bibliotekarzy Regionu Pilskiego.

1 września 2009 r. uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Biblioteka weszła w skład zespołu placówek pod nazwą Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile, którego dyrektorem został Grzegorz Bogacz. Nadzór nad pracą merytoryczną Biblioteki i jej pięciu filii powierzono wicedyrektor Beacie Walczak. Biblioteka po zmianie struktury była pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym, dlatego skutecznie realizowała zadania statutowe oraz rozszerzała zakres swoich usług. Nauczyciele bibliotekarze na bieżąco aktualizowali program komputerowy SOWA, doskonaląc jakość usług (np. zdalny zapis czytelników).

Zbiory Biblioteki powiększały się o dodatkowe pozyskiwane dary, a także środki pozabudżetowe. Obecnie zbiory obejmują: 86 067 wol. wydawnictw zwartych, 3893 wol. czasopism i 5653 jednostki zbiorów multimedialnych³.

W latach 2010-11 zorganizowano kilka konferencji regionalnych, m.in. : Czy biblioteka może być cool”, „Mobilna biblioteka”, „Biblioteka Pedagogiczna w kompleksowym wspomaganiu”, omawiających sposoby współczesnego nauczania i wykorzystania edukacyjnych sieci społecznościowych oraz wspomagania sieciowego i procesowego.

Wartość tych wszystkich działań oceniono w 2011 r. w ewaluacji zewnętrznej Biblioteki Pedagogicznej w Pile przeprowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu. Biblioteka uzyskała świetny wynik, potwierdziła rozwój placówki i wykazała, że spełnia wszelkie wymagania stawiane przez państwo i realizuje zaplanowaną strategię rozwojową.

¹ Wg danych statystycznych PBP w Pile - na 31.08.2016 r

W następnych latach rozbudowano ofertę Biblioteki w zakresie inspirowania i promowania edukacji czytelniczej i medialnej. Włączono do niej różnorodne, niekonwencjonalne formy pracy z uczniem, głównie te aktywizujące, podnoszące atrakcyjność i zaangażowanie uczniów. Obejmowały one warsztaty czytelnicze, a także zajęcia edukacyjne z zastosowaniem biblioterapii, technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz gier edukacyjnych. Z oferty chętnie korzystali nauczyciele ze szkół i przedszkoli powiatu pilskiego. W ramach popularyzacji czytelnictwa realizowano projekty edukacyjne (m.in. projekt historyczny „Michniów - Mauzoleum Walki i Męczeństwa Wsi Polskich, „Edukacja regionalna – turystyka rowerowa w regionie pilskim”, „Skuteczne sposoby zachęcania uczniów do czytania” „Czytam sobie w bibliotece”, „Ogólnopolski Tydzień Czytania”) i konkursy (m.in. Chopin, Korczak, 1050. Rocznica Chrztu Polski). W 2014 r. za realizację Projektu „Janusz Korczak-patron szkół polskich” Biblioteka została wyróżniona przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie Miejscem Odkrywania Talentów.

W trosce o wizerunek Biblioteki systematycznie modernizowany był warsztat informacyjno-bibliograficzny oraz witryna Biblioteki, wykorzystywane są także komunikatory społecznościowe. W ostatnim okresie wzbogacono ofertę Biblioteki o dostęp do publikacji elektronicznych – IBUK oraz ACADEMICA.

Biblioteka aktywnie współpracowała z wieloma instytucjami oświatowymi i kulturalnymi m.in. z przedszkolami, szkołami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Pile, Towarzystwem Miłośników Miasta Piły, Muzeum Okręgowym w Pile oraz Muzeum Staszica, PiMBP oraz bibliotekami szkół wyższych Pile a także Regionalnym Centrum Kultury w Pile.

W 2014 r. nastąpiła ostatnia zmiana w strukturze biblioteki. Obecnie funkcjonują trzy działy : Gromadzenia i Opracowywania zbiorów – kierownik Ewa Malinowska, Udostępniania zbiorów – kierownik Mirosław Michałek i Informacyjno – Bibliograficzny i Czytelnia – kierownik Magdalena Gutowska.

Od stycznia 2016 r. biblioteka realizuje zgodnie z Rozporządzeniem MEN⁴ nowe zadania

w zakresie organizowania i wspomagania szkół i placówek w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz zadania wspomagania bibliotek szkolnych w zakresie organizacji i zarządzania biblioteką szkolną. W roku szk. 2015/16 placówka realizowała wspomaganie procesowe w ramach Akademii Wspomagania CDN w Pile, ponadto organizowała i koordynowała pracę sieci współpracy i samokształcenia – Klub Nauczyciela Bibliotekarza dla nauczycieli bibliotekarzy z powiatu pilskiego, organizując konferencje, warsztaty oraz wymianę doświadczeń. W ramach wspomagania pracy nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w ofercie Biblioteki znalazły się warsztaty komputerowe „Czwartek z TIK”, obejmujące m.in. aplikacje Glogster, Hot Potatoes, Narzędzia Google, Learning Apps, Canva, Kahoot i Tablica interaktywna na lekcjach.

Biblioteka Pedagogiczna to obecnie nowoczesne centrum informacji pedagogicznej dla nauczycieli i wszystkich doskonalących się i kształcących użytkowników. Ambicją nauczycieli bibliotekarzy jest ustawiczny rozwój i dbałość o jakość usług dla użytkowników, dlatego z uwagą monitorują i wykorzystują diagnozę potrzeb czytelników oraz zapewniają dostęp do źródeł tradycyjnych i elektronicznych. Kadra doskonali się na różnych formach, kursach, w tym elearningowych oraz studiach podyplomowych, a zdobyte kompetencje wdraża do codziennej praktyki bibliotecznej.

Tylko „Czas omija miejsca, które wspominały”, natomiast my nauczyciele bibliotekarze doskonale pamiętamy depozytariuszy całego dorobku biblioteki, których z nazwiska nie wymieniamy, pamiętamy o ludziach, dzięki którym biblioteka uzyskiwała pomoc i rozwijała się, pamiętamy o czytelnikach, nauczycielach i pracownikach administracji i wszystkich nam pomocnych i życzliwych, którzy tworzyli historię tego miejsca.

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych, poz. 369

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa ustanowiono przyjętą przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 180/2015 z dnia 6 października 2015 r. Jest odpowiedzią na niski poziom czytelnictwa wśród Polaków. Z badań przeprowadzonych w 2014 r. przez Bibliotekę Narodową wynika, że jedynie 11 proc. dorosłych czytało książki (7 i więcej rocznie), a na dodatek odsetek czytelników maleje wraz z wiekiem. W 2014 r. aż 58,3 proc. Polaków nie przeczytało żadnej książki. Okazuje się, że dorosli sięgają po książki częściej, kiedy mają z nimi systematyczny kontakt od najmłodszych lat. Dlatego niezbędne jest promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.

Ustalony na lata 2016–2020 Program został stworzony w celu poprawy stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmocnienie roli bibliotek publicznych, szkolnych, pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. Celem ogólnym Programu jest wzmocnienie aktywności czytelniczej społeczeństwa oraz rozwój bibliotek w Polsce. Będzie on realizowany przez cele główne, na które składają się zadania szczegółowe Priorytetów Programu. Całość podlega trzem priorytetom:

- Priorytet 1: zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych – prowadzony przez Bibliotekę Narodową w Warszawie (na ten cel przewidziano 135 mln zł z budżetu państwa w ciągu 5 lat). Zasadniczym celem tego priorytetu jest uatrakcyjnienie zasobów bibliotek publicznych przez zwiększenie udziału nowości wydawniczych w ich zbiorach oraz wzrost dostępności książek, czasopism, multimediów, wydawnictw nutowych i kartograficznych.

- Priorytet 2: infrastruktura bibliotek 2016-2020 – prowadzony przez Instytut Książki w Krakowie (na ten cel przewidziano 150 mln zł z budżetu państwa w ciągu 5 lat)

- Priorytet 3: rozwijanie zainteresowań uczniów przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych – operatorami priorytetu są wojewodowie i właściwi ministrowie (na ten cel zostanie przeznaczone 150 mln zł w okresie 5 lat).

Zgodnie z Narodowym Programem Rozwoju Czytelnictwa w latach 2016-2020 na wykonanie zadań programu z budżetu państwa zostanie przeznaczone 435 mln zł (po 87 mln zł w każdym ro-

ku). Samorządy, które chcą wziąć w nim udział, będą musiały dołożyć wkład własny – 231 mln zł. W sumie będzie to ponad 660 mln zł.

Do Priorytetu 3 mogą aplikować wszystkie szkoły (z wyłączeniem przedszkoli i szkół dla dorosłych) i biblioteki pedagogiczne wraz z filiami. Wsparcie w okresie 5 lat zostanie przyznane tylko raz. Program przewiduje wsparcie finansowe w wysokości:

- dla szkoły do 70 uczniów – 2 480 zł
- dla szkoły od 71 do 170 uczniów – 4 000 zł
- dla szkoły powyżej 170 uczniów 12 000 zł
- dla bibliotek pedagogicznych – 4 600 zł

Udział własny organu prowadzącego dla wszystkich szkół i bibliotek pedagogicznych ustalono w wysokości 20% całości zadania.

Wnioski na dofinansowanie na kolejne lata (do 2020 r.) dyrektorzy szkół i bibliotek pedagogicznych należy złożyć w terminie do 31 października danego roku, poprzedzającego przyznanie wsparcia finansowego.

Wnioski będą oceniane przez zespoły powołane przez wojewodę (lub właściwych ministrów) – w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej na dany rok.

Zespół oceniający uwzględni:

- aktualny stan wyposażenia bibliotek
- zgodność z celami programu planowanych przez szkoły i biblioteki pedagogiczne działań, które promują i wspierają rozwój czytelnictwa
- zakres planowanych przez szkoły i biblioteki pedagogiczne działań w obszarze współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym z biblioteką publiczną.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie Kuratorium Oświaty w Poznaniu w zakładce Programy rządowe – link:

http://ko.poznan.pl/?page=programy_rzadowe

Za środki otrzymane w ramach NPRC będzie można kupić dowolne książki (z wyjątkiem podręczników szkolnych), także lektury i e-booki. Szkoły, planując zakupy, winny podjąć współpracę z biblioteką publiczną lub pedagogiczną.

Kontakt w sprawie planowanego zakupu książek: Dział Gromadzenia i Opracowywania Zbiorów tel. 67 213 11 27 e-mail: gromadzenie@cdn.pila.pl

Zapraszamy

Czytanie ma sens, czyli zalety obcowania z książką.

„Słowa uczą, przykłady pociągają”

Titus Livius

Badania prowadzone przez Bibliotekę Narodową pokazują, że o sukcesie ekonomicznym i awansie decyduje wiedza, wykształcenie szersze niż kierunkowe. Źródłem tej wiedzy jest socjalizacja do czytania; jeśli dzieci widzą swoich rodziców z książką w ręku, słyszą ich rozmowy o książkach, widzą książki w domu, same będą z nich korzystały na co dzień, będą z nich czerpać wiedzę i przyjemność. Umiejętność i radość czytania zależą od przygotowania, jakie dzieci otrzymują w domu. Lubią rozmawiać o poznanych zdarzeniach, sytuacjach, losach bohaterów, problemach z jakimi stykają się w książce, a które nurtują je w rzeczywistości. Aktywne czytanie połączone z intelektualną percepcją treści to prosta droga do osiągnięcia dojrzałości czytelniczej. Świadomi rodzice wiedzą, że czytanie jest niezbędne do rozwoju intelektualnego i emocjonalnego dziecka, a poza tym jest to czynność bardzo przyjemna bez względu na wiek. Kultura czytelnicza stanowi kapitał kulturowy, który dziedziczymy po rodzicach, takiego kapitału nie zapewni nam sama szkoła czy biblioteka. Człowiek nie rodzi się czytelnikiem. Zależnie od warunków kulturowych i społecznych w jakich wzrasta, książka może pojawić się w jego życiu wcześniej lub później. Rozbudzanie zainteresowań czytelniczych to wspólna praca rodziców, nauczycieli i bibliotekarzy. Dlaczego kontakt z książką jest ważny?

Samodzielne czytanie stymuluje nasz umysł. Pod wpływem czytania powstają w mózgu obrazy, emocje, odczucia. Zapamiętujemy to, co ciekawe i zabarwione emocjonalnie. Nasz mózg zmienia się pod wpływem czytania, które wzmacnia połączenia neuronalne, tworzy nowe ścieżki przepływu impulsów. Kiedy czytamy, nie tylko chłonimy informacje, ale również przekształcamy nasz świat mentalny. Pobudzeniu ulega jednocześnie wiele obszarów w mózgu, które między innymi odpowiadają za widzenie, język i rozumienie pojęć. Angażowanie ośrodków mózgowych sprzyja relaksacji, umożliwia odwrócenie się od rzeczywistości i pozwala na wytchnienie i ciszę, której w dzisiejszym multimedialnym świecie często brakuje. Literatura pozwala nam odzyskać wewnętrzny spokój oraz dystans do tego co nas otacza.

Czytanie rozwija zdolności językowe oraz wzbogaca nasze doświadczenie, co pomaga w wyrażaniu własnych myśli i rozumieniu innych ludzi. Historie literackie rozwijają myślenie, motywują do analizowania i wyciągania wniosków, dzięki czemu nabywamy odpowiednie kompetencje społeczne. Zasoby językowe umożliwiają tworzenie pojęć naturalnych i sztucznych, co skutkuje rozwijaniem różnych rodza-

jów myślenia, takich jak porównywanie, ocenianie, wnioskowanie czy planowanie. Bogate zasoby językowe umożliwiają także efektywniejsze komunikowanie się z innymi, lepsze rozumienie otaczającego nas świata. Literatura umożliwia uczenie się bez bezpośredniego doświadczenia, możemy czerpać z całego dorobku ludzkości.

Czytanie rozwija koncentrację uwagi i cierpliwość poprzez ograniczanie dopływu bodźców i skupieniu się na narracji literackiej. Te umiejętności wydają się szczególnie cenne w obecnych czasach, kiedy żyjemy pod ciągłą presją wielozadaniowości i chaosu wewnętrznego. Wszechogarniająca dominacja obrazu skutecznie zaburza równowagę między światem zewnętrznym i wewnętrznym, światem własnych przeżyć, fantazji i marzeń.

Słowo drukowane kształtuje wyobraźnię, rozwija zdolności logiczne przydatne przy podejmowaniu decyzji, uczeniu się czy rozwiązywaniu problemów. Książki dostarczają również oryginalnych pomysłów, które warto wprowadzać w życie.

Wreszcie czytanie należy traktować jako podstawowy wyznacznik rozwoju intelektualnego. Celem czytania informacyjnego jest zdobycie wiedzy, uczenie się, studiowanie – w tym sensie czytanie staje się środkiem dydaktycznym służącym do rozszerzenia i uporządkowania doświadczeń czytelnika.

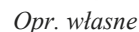
Zmiany cywilizacyjne i technologiczne warunkują nowe formy przekazu. Jednak rozwój nowych technologii nie zmienił tego, że książka nadal jest jednym z najważniejszych źródeł rozrywki i pogłębiania wiedzy. Każdy kontakt z książką rozwija naszą osobowość, wzbogaca intelektualnie, a w szerszym kontekście sprawia, że tworzymy społeczeństwo odcytane, czyli bardziej inteligentne i innowacyjne.

Bibliografia:

1. Antczak M., Brzuska-Kępa A., Walczak-Niewiadomska, A.(red.), Kultura czytelnicza dzieci i młodzieży początku XXI wieku. Szkice bibliologiczne, Łódź, 2013
2. Borgosz E., Czytanie i mózg, „Meritum”, 2016, nr 2, s. 26 – 32
3. Carriere JC., Eco U., Nie myśl, że książki znikną, Warszawa, 2010
4. Molicka M., Kto czyta – rozumie, „Psychologia w Szkole”, 2015, nr 3, s. 5 – 11

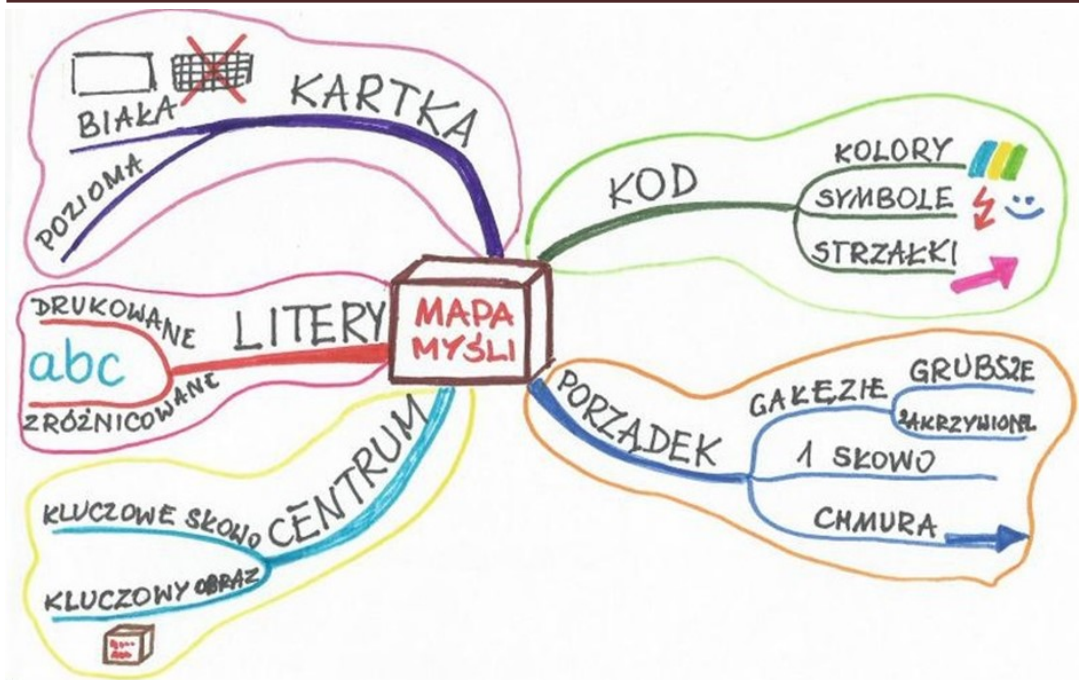
Kiedy uważnie rozejrzemy się wokół siebie, naszą uwagę zwrócą komunikaty wizualne: znaki drogowe, loga firm, oznaczenia szlaków komunikacyjnych na dworcach i lotniskach, reklamy produktów czy usług. Przekaz wzmacniają kolory, światło i ruch. Odczytywanie i tworzenie komunikatów graficznych tzw. alfabetyzm wizualny staje się kompetencją przyszłości rozumianą jako zdolność „czytania” znaczenia we wszystkim, co widzimy. Pojęcie rozszerza podstawowe znaczenie określenia „umiejętność czytania i pisanie” (ang. literacy) przekonaniem, że obraz może zostać „przeczytany” i może komunikować znaczenie. Alfabetyzm wizualny to również umiejętność oceny, wykorzystywania w praktyce i tworzenia wizualnych reprezentacji danego pojęcia. To klucz do umiejętności sensorycznych, podstawowy aspekt myślenia krytycznego¹.

W szkole nie przywiązuje się jeszcze do kształcenia tej umiejętności zbyt wielkiej wagi. Tymczasem termin myślenie wizualne (visual thinking) znany jest coraz większej grupie osób w naszym kraju. Social media wypełnione są pracami wykonanymi w ramach tzw. mindmappingu, sketchnotingu i graphic recordingu a także filmami wykorzystującymi grafikę w realizacjach animacji poklatkowej. Podstawowe pojęcia zdefiniowano na poniższej graficznej notatce:

Mapy myśli w szkole mogą być stosowane do tworzenia notatek, porządkowania wiedzy przed sprawdzianem czy egzaminem, burzy mózgów w pracy nad rozwiązywaniem problemów i w planowaniu. Tworząc mapę myśli warto pamiętać o kilku zasadach, które prezentuje poniższa mapa:

¹ Monika Mizerska, *Alfabetyzm wizualny*, (w:) *Księga trendów w Edukacji 2.0*, YDP, 2015, s. 216, <<http://www.ydp.pl/ksiega-trendow-w-edukacji-2-0/>> (dostęp: 2.07.2016r.)

opr. własne

W uczeniu się notowania graficznego (sketchnotingu) przydatna może być poniższa notatka:

opr. własne

BIULETYN JUBILEUSZOWY

Aby wykonać notatki linearne, wystarczy (nawet bezmyślnie) zapisywać tekst. Tworzenie notatek graficznych wymaga kilku dodatkowych aktywności: uważnego słuchania, „przetwarzania” usłyszanego tekstu na metafory w postaci symboli graficznych i rejestrowanie takich rysunków na papierze. Dodatkowa praca się opłaca, bo sam proces myślenia jest bardzo angażujący, pozwala na zrozumienie zagadnień, dodatkowo stymuluje zapamiętywanie, a po upływie czasu umożliwia sprawne odtwarzanie wiedzy. Poniższa notatka graficzna przygotowana została jako plan prezentacji dla nauczycieli

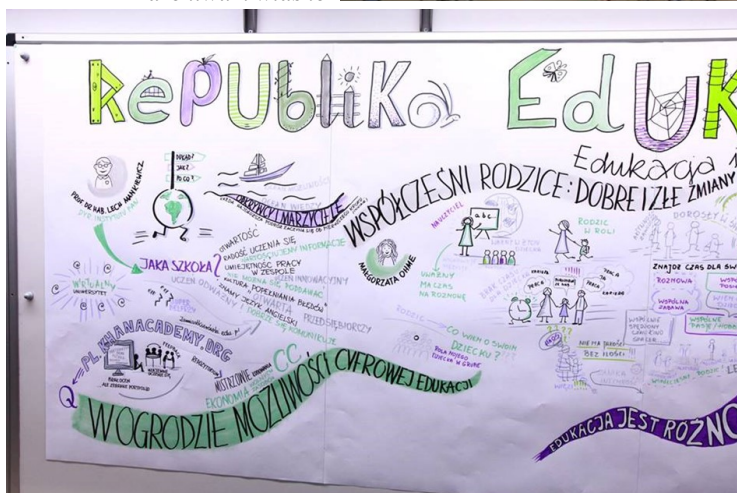
opr. własne

Graphic recording polega na notowaniu w czasie rzeczywistym wystąpienia, na dużym formacie. Na zakończenie prezentacji uczestnicy mogą sfotografować efekt, który jest „swoistą” notatką graficzną. Poniżej zestawiono kilka prac realizowanych w ramach graphic recordingu

*Konferencja ODN Poznań,
„Czym w istocie swojej stał
się chrzest Mieszka I?” –
listopad 2015
GR – Agnieszka Halama i
Danuta Kitowska, zdjęcie:
archiwum własne*

Konferencja ODN Poznań,
„Bambosze i język angielski” – listopad 2015
GR – Agnieszka Halama i
Danuta Kitowska, zdjęcie:
archiwum własne

Konferencja CDN Pila, Republika Edukacji 3 – kwiecień 2016
GR – Agnieszka Halama i Danuta Kitowska, zdjęcie: archiwum własne

Wiosną 2016r., w naszym regionie, powstał pierwszy film promujący szkołę wykorzystujący myślenie wizualne, którego autorką jest Karolina Skotarczak Dobrzyńska, dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej-Curie w Złotowie (<http://zolotow.pl/o-szkole.html>).

Aby stosować techniki graficzne warto poznać podstawy myślenia wizualnego, które bardzo usprawnia proces uczenia się. Przydatne tu są kursy i warsztaty (również dostępne w Centrum Doskonalenie Nauczycieli w Pile), ale również zasoby Instagramu, Pinterestu, Twittera czy Facebooka. Można również uczyć się z książek i e-booków:

Bibliografia:

1. Baj A., Mapy myśli. Poradnik dla osób uczących się (e-book), Edustore
2. Buzan T., Mapy Twoich myśli, Wydawnictwo Aha, 2014.
3. Buzan T., Rusz głową, Wydawnictwo Aha,

2014

4. Bikablo StartetBooklet.
5. Bikablo Emotions.
6. Duckworth S., eTools for Language teachers, <<http://mmeduckworth.blogspot.com/2014/12/sketchnoting-or-visual-note-taking.html>> (dostęp: 10.07.2016r.)
7. Haussmann M., Scholz H., Bikablo 2.0, Neue Bilder für Meeting, Training & Learning, Spiralbindung, 2009.
8. Józwick K., Zwoliński S., Myślenie wizualne w biznesie, MT Biznes, Warszawa 2016.
9. Rhode M., The Sketchnote handbook, Pearson Education, 2013.
10. Roam D., Narysuj swoje myśli, Wyd. Helion, Gliwice, 2016.
11. Schrock K., Sketchnoting in the classroom, <<http://www.schrockguide.net/sketchnoting.html>> (dostęp: 10.07.2016).

Małgorzata Olejnik, CDN PBP w Pile

Wykorzystanie gier w edukacji – z doświadczeń Biblioteki Pedagogicznej w Pile

Od pewnego czasu można zaobserwować rosnącą popularność wykorzystania gier w edukacji. Odpowiednio przygotowane gry stanowią użyteczne narzędzie, znacznie efektywniejsze niż tradycyjne metody nauczania. Edukacja uczniów może być z powodzeniem wspierana grami zarówno planszowymi, jak i komputerowymi. Rozwój technologii komputerowych pozwala na szersze wykorzystanie edukacyjnych gier elektronicznych. Można je również wykorzystać jako punkt wyjścia do wprowadzenia danego tematu. Poprzez gry można także wprowadzić zmiany w zachowaniu i poglądach młodzieży. Nauczyciel pełni tu rolę przewodnika – koordynuje prace, dba o dostarczenie uczniom informacji zwrotnej, rozwiązuje ewentualne konflikty między graczami. Wszystkie gry, bez względu na ich rodzaj, łączą główny cel, czyli rezultat, do osiągnięcia którego dążą gracze podczas rozgrywki (zazwyczaj określona liczba punktów), zasady (reguły gry) oraz dobrowolność.

Zalety wykorzystania gier w edukacji:

- łączą naukę z zabawą
- uatrakcyjniają zajęcia szkolne
- wpływają na rozwinięcie umiejętności kojarzenia i wnioskowania
- motywują do nauki
- rozwijają zdolności intelektualne ucznia
- rozwijają spostrzegawczość

Podczas gry uczeń jednocześnie bawi się, zdobywa wiedzę, wychowuje, aktywizuje. Zaspokaja swe potrzeby, ciekawość poznawczą, rozwija zainteresowania, świadomość społeczną. Gry mają walory wychowawcze, gdyż uczą zachowań koleżeńskich, współpracy, prawdomówności, podporządkowania się i przestrzegania zasad gry.

W zależności od rodzaju gry, zawodnicy tworzą między sobą koalicje bądź rywalizują w celu osiągnięcia sukcesu i zrealizowania zamierzonego celu. Gry zazwyczaj rozgrywane są w bezstresowej atmosferze, dlatego świetnie stymulują i motywują ucznia, stanowią dla niego wyzwanie. Gry wywołują silne emocje. Ich zaletą jest także zaangażowanie uwagi ucznia, który coraz trudniej koncentruje się na wykonywaniu jednego zadania.

Biblioteki chcą coraz częściej przyciągnąć w swe progi młodego czytelnika, oferując mu spo-

tkania z grami planszowymi lub komputerowymi. Stanowią one świetny sposób na połączenie zabawy, zdrowej rywalizacji, przyjemności z walorem edukacyjnym. W zależności od przyjętej kategorii można wyróżnić różne rodzaje gier. Jednakże w edukacji stosuje się zazwyczaj:

- gry logiczne - bez elementu losowego i fizycznego, czyli takie, w których wygrana zależy od sprawności umysłowej (np. planszowe gry umysłowe oraz gry quizowe)
- gry logiczno-losowe – gdzie o zwycięstwie decyduje zarówno los, jak i umiejętności (np. Monopoly)

Współcześni bibliotekarze mają możliwość przystąpienia do różnego rodzaju projektów edukacyjnych. Jednym z nich jest projekt edukacyjno-ekologiczny Zielone Gry. Biblioteki i organizacje pozarządowe włączają młodych do gry o przyrodę. Projekt ten jest realizowany przez Stowarzyszenie Centrum Rozwiązań Systemowych w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i Fundacją Ekorozwoju. Jego celem jest podniesienie poziomu wiedzy młodych ludzi na temat bioróżnorodności, zmian klimatu oraz ekonomicznej wartości ekosystemów. Badania wskazują, że osoby w wieku od 15 do 19 lat mają poczucie niewielkiego wpływu na stan środowiska, dlatego też projekt skierowany jest do młodzieży (gimnazjalnej, licealnej lub akademickiej). Osoby uczestniczące w projekcie mają za zadanie przeprowadzić warsztaty z młodzieżą, podczas których wykorzystywane są do wyboru 3 gry, które nie tylko bawią, ale również skłaniają do refleksji, przekazują wiedzę lub pozwalają nabywać umiejętności. Są to dwie gry planszowe „Osadnicy z Catanu” z dodatkiem „Ropa z Catanu” i „Władcy Doliny” oraz gra internetowa „Gra z klimatem”. Podczas warsztatów z młodzieżą moderator ma za zadanie wprowadzić zawodników w grę – omawia główne reguły, rozpoczyna rozgrywkę i stopniowo w trakcie gry wyjaśnia szczegółowe zasady. Po zakończonej rozgrywce moderator zaprasza uczestników do wspólnej wymiany wrażenia. Ważnym elementem spotkania jest omówienie, podczas którego moderator zwraca młodzieży uwagę na analogie do codzienności – wyszukanie podobieństw i różnic rozgrywki do rzeczywistości. Po-

nadto zachęca graczy do refleksji, uściśla ich wypowiedzi zadając pytania. W przypadku gry planszowej „Ropa z Catanu” warto poruszyć następujące kwestie:

- dynamicznego rozwoju państw bogatych w ropę i naturalne surowce
- ograniczonej ilości zasobów, którymi dysponujemy
- nadmiernego wykorzystania ropy, które prowadzi do katastrof klimatycznych

Podczas dyskusji warto wyświetlić kilka krótkich filmików, które dostępne są na stronie internetowej projektu: www.zielonegry.crs.org.pl (zakładka Materiały - Filmy). Moderator, który nie jest ekspertem od ekologii, pokazuje graczom pewne mechanizmy zaistniałe w grze, np. fakt, że zasoby, które mamy do dyspozycji są ograniczone, a nastawienie tylko na wzrost i rywalizację może prowadzić do katastrofy. Moderator do niczego graczy nie przekonuje, nie narzuca im swego zdania.

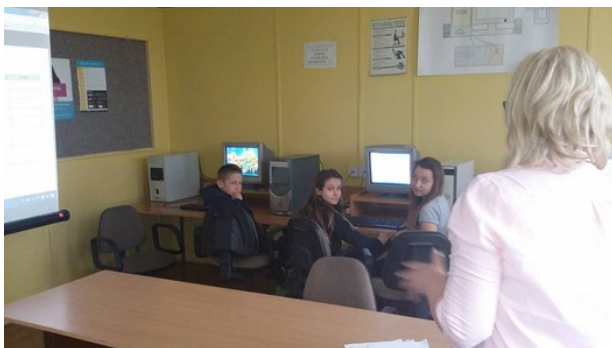
Uczniowie z wielką radością i entuzjazmem podchodzą do zaproponowanych im gier. Pomimo niełatwych reguł planszówek, uczniowie szybko zapamiętują zasady i angażują się w grę. Za ich pośrednictwem można przemycić uczniom wiele treści edukacyjnych, czy chociażby wytrącić ich ze strefy komfortu i zasiał w nich ziarno wątpliwości, czy nadmiernie wykorzystując posiadane surowce

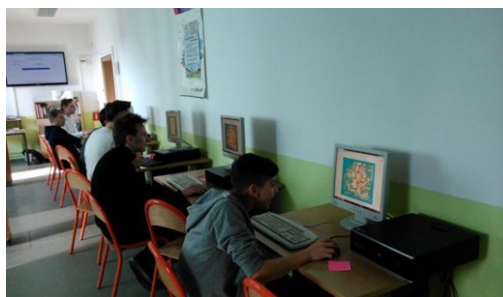
czy zasoby naturalne nie postępujemy nierozsądnie. Podczas rozgrywki gracze zazwyczaj dążą do osiągnięcia różnych celów indywidualnych:

- cele ilościowe (maksymalna ilość punktów czy pieniędzy)
- cele społeczne
- cele ekonomiczne (wysokie standard życia dla pozostałych graczy)
- cele ekologiczne (wysoka bioróżnorodność)

Doświadczane przez wszystkich graczy katastrofy ekologiczne (np. niszczenie pól) mają za zadanie zasiał w nich ziarno zwątpienia i zastanowienia, co przełożyć się może na zmianę poglądów i postępowanie w ich prawdziwym życiu. Intencją zajęć jest zachęcenie młodzieży do refleksji nad współczesnymi wyzwaniami związanymi z dużym tempem eksploatacji naturalnych zasobów Ziemi oraz konsekwencjami, jakie grożą ludziom w dłuższym okresie.

Myślę, że warto rozważyć włączenie gier do swych działań edukacyjnych. W czasopiśmie pedagogicznych, bibliotekarskich czy w internetowych serwisach edukacyjnych można niejednokrotnie spotkać teksty na temat wykorzystania różnorodnych gier w nauczaniu dzieci i młodzieży. Jednym z takich miejsc jest strona internetowa www.superbelfrzy.edu.pl (zakładka Edu-granie), gdzie można znaleźć szereg inspiracji i pomysłów innych nauczycieli.

Źródła i inspiracje:

<http://www.e-mentor.edu.pl/artukul/index/numer/4/id/43>

<http://www.edunews.pl/nowoczesna-edukacja/innowacje-w-edukacji/1962-jak-wykorzystac-gry-w-edukacji>

<http://www.superbelfrzy.edu.pl/gry-edukacyjne-gamifikacja/>

<http://zielonegry.crs.org.pl/pl/>

<http://zielonegry.crs.org.pl/wp-content/uploads/2015/09/Publikacja-Gry-dla-Zrownowazonego-Rozwoju.pdf>

Czytanie poprzez TIKowanie.

Internet stał się naturalnym środowiskiem uczniów - to tu współczesny, młody człowiek spędza znaczną część swojego dnia. Dlatego właśnie z dobrodziejstw Internetu powinni skorzystać także i nauczyciele. Wkraczając w świat Technologii Informacyjno - Komunikacyjnej, nauczyciel wychodzi w procesie edukacyjnym poza utarty, skostniały schemat, wykracza poza mury szkoły, wpisując się w wirtualną rzeczywistość swoich uczniów. Oczywiście jest, iż cechą wyróżniającą sprawnego pedagoga jest umiejętność i konstruktywne wykorzystanie różnorodnych technik edukacyjnych w procesie komunikacji z uczniami. A dlaczego by nie wykorzystać nowych technologii do promocji czytelnictwa? Ożywmy świat książek i przenieśmy go w przestrzeń Internetu. Tworzenie scenek rodzajowych w postaci komiksu, wirtualnych książeczek, mówiących/czytających awatarów daje naszym uczniom tyle radości i satysfakcji – że każdy, nawet ten najbardziej nieczytający uczeń wciągnie się w świat książki! Korzystając z nowych technologii, rozbudzamy w naszych uczniach ciekawość, motywację, zainteresowania, ale także kształtujemy kreatywność czytelniczą! Dzięki TIK uczniowie przełamują barierę mówienia, łatwiej wyrażają opinię na różne tematy, są bardziej zmotywowani do nauki. Zaprosimy ich więc do naszego świata czytelniczego – wirtualnego.

Na rynku jest bardzo dużo aplikacji, które w fantastyczny sposób mogą wkomponować się w naszą czytelnicką lekcję. Niewątpliwie bardzo dobrze sprawdzą się tu wspomniane już elektroniczne książeczki. Aplikacje StoryJumper oraz Storybird pozwalają na tworzenie czytań z własnym tekstem i ilustracjami, dla ucznia praktycznie w każdym wieku. Zatem jest to niesamowite narzędzie dydaktyczne w promowaniu i zachęcaniu do czytania! Kto nie chciałby w wieku

szkolnym zostać autorem i ilustratorem własnego dzieła? W cyfrowej opowieści uczniowie mogą przedstawiać scenki z ulubionej lektury, tworzyć własne zakończenie albo po prostu kreować swoją twórczość. Program oferuje bogatą bibliotekę gotowych ilustracji wykonanych przez artystów – grafików, jednakże dla chcących więcej – możliwość dołączenia swoich rysunków. Jest to też wspaniałe narzędzie do pracy zespołowej! (jak chyba większość TIKów). Tworzenie elektronicznych książeczek sprzyja rozwijaniu umiejętności językowych i poszerzaniu słownictwa uczniów, rozwija umiejętności pisania, zamiłowanie dzieci do czytania, rozwija wyobraźnię uczniów – czyli – zachęca do czytania!

Jak zaintrygować uczniów, wciągnąć ich w zabawę, grę, stworzyć taką lekcję, że nawet nie wiedzą, że się uczą? Zróbmy własny interaktywny quiz! Quiz dla uczniów? – Tylko z Kahoot. W zaledwie kilka minut można stworzyć niesamowite narzędzie dydaktyczne, które odmieni każdą lekcję. Wykorzystajmy urządzenia mobilne uczniów i zaplanujmy niezapomniane zajęcia! Sprawdźmy wiedzę swoich uczniów w niekonwencjonalny sposób! Czy to lekcja powtórzeniowa, konkurs, rzetelna klasówka - na każdej z nich sprawdzi się idealnie! Dodajmy wideo, obrazy i rysunki do pytania i wzmacniajmy zaangażowanie swoich uczniów. Wykorzystując Kahoot, zachęcam uczniów do czytania, pokazując im zaczarowany świat książki. Aplikacja pozwala dodawać ilustracje z bajek/książek, ale również fragmenty audiobooków, ekranizacji lektur. I zaczyna się 3,2,1 start! Emocje na lekcjach sięgają zenitu!

A uczniowie chcą więcej! Kahoot maksymalnie aktywizuje uczniów, uczy ich m.in. przyjaznej rywalizacji. „Aplikacja Kahoot zaważnęła moją szkołę. Pierwsze zajęcia z języka polskiego, później propozycja uczniów, czy można tak na innych przedmiotach. Oczywiście ruszyła lawina zadań z matematyki - tworzą sami, a kolejny krok - wielki turniej, już w poniedziałek, jak wrócimy z wycieczki.” Znowu udało się przekazać bakcyll młodości.

Kolejnym niesamowitym narzędziem w zachęcaniu uczniów do czytania są: Kody QR.

Kody QR są już wszędzie, w gazetach, na przystankach, stronach internetowych, książkach - to dlatego nie miałyby być ich w szkole? Rozpocznijmy prawdziwą inwazję kodów QR! Młodzież je uwielbia, są świetnym nośnikiem informacji,

a zarazem bardzo prostym narzędziem. Posiadając gotowe, wydrukowane kody wystarczy je przyklepić w wyznaczonych miejscach szkoły/klassy, a uczniowie będą zachwyceni/zaciekawieni. Aby utworzyć kod QR, wystarczy skorzystać z ogólnodostępnych, darmowych generatorów

kodów QR. Pomysłów na ich wykorzystanie w szkole może być naprawdę bardzo dużo. Poprzez kod możemy np. ukryć fragmenty lektur/wierszy, stworzyć link do recenzji lub fragmentu książki, zaprosić do poczytania, bądź zorganizować konkurs czytelniczy. Kody QR doskonale nadają się również do promowania szkolnych imprez czytelniczych

Nie może zabraknąć tutaj jeszcze jednej aplikacji: ToonDoo – jest to narzędzie online do tworzenia komiksów i książeczek komiksowych. Bogactwo programu daje nam możliwość kreowania własnych postaci, obrazków, ale też wykorzystania ich z bogatej biblioteki już przygotowanych. Wystarczy wejść na stronę a otworzy się przed nami ma-

giczny świat komiksów! Wizualne ujęcie myśli, akcji, treści zamieni lekcję w zajęcia, które na długo pozostaną w pamięci naszych uczniów! Poprzez

aplikację możemy tworzyć historyjki komiksowe na podstawie lektury, uzupełniać dialogi w dymkach, czy kreować własną opowieść. ToonDoo jest prosty w obsłudze, a bogactwo elementów sprawia, że za każdym razem powstanie nam wyjątkowa historia. Poprzez komiks rozwijamy w uczniach umiejętność tworzenia fabuły, rozwijamy wyobraźnię, kreatywność, wzbogacamy słownictwo, rozmiamy sprawność czytania ze zrozumieniem. Na takich lekcjach na pewno nie będzie nudno!

Wykorzystanie Technologii Informacyjno - Komunikacyjnej w szkole może stanowić ciekawą metodę dydaktyczną. Używając ich, wprowadzamy element ciekawości, rywalizacji, integracji, innowacji, mobilności – czyli to, co nasi uczniowie lubią najbardziej. Pokażmy naszym uczniom, iż jesteśmy nauczycielami „na czasie”. Nauczyciel XXI wieku powinien świadomie wdrażać nowoczesne technologie do procesu edukacji. Natomiast podstawą umiejętnego wykorzystywania tych narzędzi, jest odpowiednie ich poznanie. Zatem zapraszam do Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile, gdzie prowadzę liczne kursy kwalifikacyjne z Technologii Informacyjno - Komunikacyjnej. Pokażmy, iż jesteśmy nowoczesnymi nauczycielami, którzy nie obawiają się nowoczesnych technologii jako nowych metod dydaktycznych.

Rozpocznijmy prawdziwą inwazję TIKów w swojej szkole!

*„Czytać to bardziej żyć,
to żyć intensywniej”*

Carlos Ruiz Zafón
„Cień wiatru”

My czytamy! A Ty? - obecność literatury w życiu młodzieży

Co można robić, aby zainteresować młodego człowieka książką? Jak wzbogacać zajęcia, aby bawić się, uczyć i przeżywać prawdziwe emocje? Główną się nad tym pedagogzy, dziennikarze, nauczyciele i bibliotekarze. Narastaniu pomysłowości sprzyjają działania mające na celu zwiększenie poziomu czytelnictwa w Polsce oraz powstrzymanie tendencji do unikania kontaktu z książką. Biblioteka Pedagogiczna w Pile, realizując pakiet priorytetów polityki oświatowej państwa a konkretnie punkt 3: Rozwijanie kompetencji czytelnicznych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, opracowała projekt SKUTECZNE SPOSOBY ZACHĘCANIA UCZNIÓW DO CZYTANIA. W ramach tego projektu w maju 2016 r. przeprowadziłam cykl lekcji bibliotecznych Quiz literacki na tropach literatów dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych. Celem zajęć było zainteresowanie literaturą, sprawdzenie swojej wiedzy o literaturze polskiej i światowej, wykorzystując różnorakie formy i metody.

- Zagadki dźwiękowe: Odtwarzane fragmenty audiobooków lektur dla młodszych i starszych uczniów w wykonaniu świetnych aktów scen teatralnych (np. Przygody Alicji z Krainy Czarów, Ania z Zielonego Wzgórza, Kubuś Puchatek, 20 000 mil podmorskiej żeglugi, Stary człowiek i morze, Przypadki Robinsona Crusoe - i inne zaciekały uczniów. Była to okazja do zaproponowania czytania poprzez słuchanie, promocji zbiorów biblioteki, promocji dzieła i wykonawców – wybitnych aktorów polskich. Okazja, by uczniowie zamiast ciągłego oglądania aktywizowali słuch a przez niego – swoją uważność i wyciszenie.
- Łamigłówka – krzyżówka, oczywiście na temat pisarzy i lektur. Opracowałam ją w programie Elipsecrossword. Ten pomysł trzeba było zrealizować w sali komputerowej z 12 stanowiskami komputerowymi, aby jak największa liczba uczniów mogła sprawdzić się w tej formie łamigłówek.
- Test literacki z wyborem 3 elementów. Odczytywałam uczniom pytania oraz trzy odpowiedzi do wyboru, np. imię bohaterki powieści Jellow Bahama w prążki to..., Sapkowski to pisarz piszący w konwencji Hercules Poirot to bohater powieści :a) Artura Conan Doyle'a, b) Stephena Kinga c) Agathy Christie;
- Rozsypanka dwuelementowa – dwa piony hasel

np. bohaterzy literaccy (pary lub kochankowie), Połącz autorów z tytułami

- Czytanie wiersza o tematyce związanej z czytaniem, z książkami. Każda klasa zależnie od poziomu edukacyjnego miała wybrany wiersz: Liceum – wiersz Czesława Miłosza Ale książki, gimnazjum wiersz O książkach anonimowego autora, a szkoła podstawowa (klasa 6) wiersz K.I. Gałczyńskiego. Utwór był czytany przez całą klasę, tzn. każdy uczeń miał do przeczytania jeden wers. Zwróciłam im uwagę na staranność, dykcję i odpowiednią głośność a także współdziałanie w odtwarzaniu wiersza, sama też byłam jednym z odtwórców. Wykonaliśmy go, stojąc w kręgu tak, aby każdy po kolei odczytywał swoją frazę. Uświadomiłam im, że jeśli niektórzy nie czytają wierszy, to właśnie mieli okazję, aby temu zaprzeczyć. Zachęcałam ich do czytania wierszy, choćby w czasopismach dla młodzieży Victor Gimnazjalista czy Cogito, gdzie znajdują osobną rubrykę młodych twórców poezji będących w ich wieku. Szczególnie spodobał mi się wiersz Anonimusa O książkach, gdzie autor zwierza się w imieniu pokolenia

„... czytaliśmy kiedyś książki
upojeni zapachem przewracanych kartek
Czując pod palcami lekko szorstkie strony
Pochłonięci do granic czarno białym światem...
A dziś nie słyszysz się szelestu
Nie słyszysz się rozmów, szeptów i rozważań
Tylko miarowe stukanie sztywnych palców
O bezduszne klawisze Wielkiego Postępu.”

Otrzymany tekst mocno trafił do uczniów. Myślę, że mieli poczucie, że uczestniczą w czymś ważnym i godnym refleksji, nie tylko ze względu na wykonanie.

- Kolejnym punktem lekcji, przeprowadzonej w jednej z klas gimnazjalnych, była praca plastyczna uczniów. Ponieważ dysponowali czasem otrzymali możliwość stworzenia własnej wersji plakatu – rysunku. Tematyką była sylwetka pisarza: do wyboru William Szekspir i Miguel Cervantes a właściwie jego nieśmiertelne dzieło Don Kichot. Dlaczego oni? Bo w 2016 świat kultury świętuje rocznice 400 lat od śmierci obu wybitnych pisarzy. O tym krótko wspomniałam uczniom i uświadomiłam sobie i uczniom, że to wspaniałe, że ich dzieła ciągle są czytane i grane w teatrach, że są tematem inspiracji dla coraz to nowych twórców. Przygotowałam uczniom propozycje kilkunastu sylwetek Szekspira i Don Kichota do wyboru, które znalazłam w Internecie. Uczniowie wykonali ciekawe prace, niektórzy moim zdaniem

wybitne. Zasugerowali się moimi propozycjami, ale był też uczeń, który wykonał sylwetkę Don Kichota w formie karykatury w programie Paint, na komputerze.

- Czytanie fragmentów tekstu

Wybrani uczniowie przeczytali fragment książki Co czytali, kiedy byli mali..., która zawiera wypowiedzi znanych i wybitnych postaci z życia jak Marek Kamiński, Kazik Staszewski, Krystyna Janda, Andrzej Wajda. Chodziło mi, aby pokazać jak i co czytali znane młodym ludziom postacie. To był punkt do przejścia do rozmowy na temat, który zasugerowała wychowawczyni klasy, polonistka.

- Aby zapytać ucznia (każdego) co ostatnio czy-

tasz?

Okazało się, że każdy z nich coś czyta. Książki, niektórzy kilka naraz, niektórzy poezję (!), niektórzy artykuły w czasopismach popularnonaukowych. Spośród książek – przeważał Sapkowski i Tolkien (Władca pierścieni). Nie jest źle z czytaniem młodych! Na koniec przekazałam uczniom informację, że WROCŁAW w 2016 roku jest EUROPEJSKĄ STOLICĄ KULTURY oraz ŚWIATOWĄ STOLICĄ KSIĄŻKI UNESCO (kiermasze, spotkania, performance). Ta ważna informacja wg mnie mobilizuje nas pilan, że nie jesteśmy gorsi od Wrocławia i też umiemy i lubimy czytać. Ten sygnał informacyjny trafił, mam nadzieję, do sporej części uczestników zajęć.

Jednostka edukacyjna
Samorządu
Województwa
Wielkopolskiego

PROJEKT

„CZYTAM, BO LUBIĘ”

CELEM PROJEKTU JEST:

Wspomaganie szkół i placówek w zakresie realizacji kierunku polityki oświatowej państwa – Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży

Poznanie sposobów na przekonanie uczniów do czytania

Kształtowanie aktywnych postaw czytelniczych

Motywowanie do codziennej lektury.

UCZESTNICY: Dzieci z przedszkoli, uczniowie szkół z różnych poziomów nauczania.

FORMY: Zajęcia i lekcje z dziećmi i młodzieżą, wystawy, konkursy czytelnicze, gry planszowe i miejskie, akcje ogólnopolskie: CPCD, Narodowe Czytanie.

REALIZATORZY: nauczyciele bibliotekarze z Biblioteki Pedagogicznej w Pile.

Zapraszamy
Biblioteka Pedagogiczna w Pile
ul. Bydgoska 21 tel. 67 213 11 27
e-mail: biblioteka@cdn.pila.pl

WYKAZ PROPONOWANYCH FORM

Lp	Forma	Temat	Adresaci	Odpowiedzialny
1	Zajęcia edukacyjne dla dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych	„Nigdy nie otwieram nieznanym” – poznajemy baśnie braci Grimm	Przedszkolaki	M. Olejnik
		Poznajemy baśnie H. Ch. Andersena		
		Spotkanie z książką w bibliotece - Wiosna w wierszach		
		Przedszkolak w bibliotece – co tam może znaleźć i dlaczego trzeba szanować książki	Dzieci 5 – 6 latnie	I. Bukowska
		Poznaję swoje emocje – zajęcia z elementami biblioterapii		
		Bajkowy zakątek- cykl lekcji	Przedszkolaki Uczniowie SP	M. Michałek
		Kornel Makuszyński i bohaterowie jego "uśmiechniętych" książek	Przedszkolaki Uczniowie SP	I. Wołejko
		W baśni Andersena wszystko zdarzyć się może		
		Zaczarowany świat książek Frances Burnett		
		W krainie wierszy Tuwima		
		Wierszykowe królestwo J. Brzechwy		
		Poznajemy historię książki		
		„Wielki Karol i mały Lolek” - opowieść o Janie Pawle II	Przedszkolaki Uczniowie SP	B. Moskal
		„Rany Julek” – opowieść o J. Tuwimie		
		Wyprawa na biegun – ekspedycja Roalda Amundsena		
		„Przygody Marka Wagarka”	Uczniowie SP	M. Michałek
		„Gdy pada – czytam” - cykl lekcji czytelnictwa		
2	Zajęcia edukacyjne - interaktywne z wykorzystaniem tablicy interaktywnej i wybranych aplikacji (z podziałem na poziomy nauczania)	Zaproszenie do rodziny Muminków	Uczniowie SP	M. Olejnik
		Leśna przygoda Gabrysi		
		Padlet - tworzenie wirtualnej tablicy-Henryk Sienkiewicz Wirtualny profil postaci - Fakebook	Uczniowie SP	B. Moskal
		Lekcje z wykorzystaniem Kahoot z zakresu sztuki	Uczniowie wszystkich poziomów nauczania	L. Bochan

3	Lekcje tematyczne promujące czytelnictwo (z podziałem na poziomy nauczania)	Czytanie to moja pasja	Uczniowie SP	M. Olejnik
		Quiz literacki – zagadki i łamigłówki	Uczniowie SP gimnazjum i liceum	K. Szyszko
		Historia książki i historia w książkach czyli zbiory biblioteczne jako źródło wiedzy historycznej	Uczniowie SP gimnazjum i liceum	K. Szyszko
		Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów: górnik, strażak oraz czytanie z Theatrum Historica	Uczniowie SP gimnazjum i liceum	L. Bochan
		„Turistika extreme” - zajęcia czytelnicze	Uczniowie SP i gimnazjum	R. Grześko-wiak
4	Cała Polska czyta dzieciom	„Cała Polska Czyta Dzieciom” . Spotkanie z marynarzem	Przedszkolaki	M. Górską
5	Narodowe Czytanie „Quo vadis”	Udział w akcji Narodowe Czytanie 2016 we współpracy z RCK w Pile – parkowy punkt biblioteczny z utworami H. Sienkiewicza, cytaty, anegdoty, kącik animacyjny dla dzieci, żywa scenografia we współpracy z uczniami ZSG w Pile i SP Nr 5 w Pile	Mieszkańcy Piły	L. Bochan M. Górską R. Grześko-wiak M. Michałek M. Olejnik
6	Wystawy	Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży	Nauczyciele	M. Olejnik
		Powstanie Warszawskie w najnowszej literaturze	Uczniowie gimnazjum, liceum	K. Szyszko
7	Konkursy	Konkurs na haepening czytelniczy	Uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych Nauczyciele bibliotekarze	Zespół ds. współpracy z bibl. szkolnymi L.Bochan
		„Mam żylkę do czytania” - konkurs na plakat promujący czytanie.	Uczniowie SP	M. Michałek
8	Gra planszowa i internetowa	Historyczna gra miejska	Uczniowie SP	M. Olejnik
		„Zielone gry” – zajęcia edukacyjno-ekologiczne z grą „Ropa z Catanu” lub „Gra z Klimatem”	Gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne	M. Olejnik
9	Wykaz lektur dla rodziców dzieci wychowania przedszkolnego	Kanon lektur: 1.Co czytać? 2.Jak zachęcić dziecko do czytania?	Rodzice i Nauczyciele przedszkoli	I. Bukowska M. Olejnik

Zachęcamy do skorzystania z naszych propozycji. Prosimy o kontakt:

Małgorzata Olejnik - m.olejnik@cdn.pila.pl

Barbara Moskal - b.moskal@cdn.pila.pl

tel. 67 213 11 27

Nowości pedagogiczne

A u nas w przedszkolu... : zbiór scenariuszy zajęć adaptacyjnych : praca zbiorowa / pod red. Marii Brody-Bajak ; [aut. scenariuszy i zabaw Beata Bielska, Dagmara Czyż, Magdalena Ledwoń, Natalia Łasocha, Justyna Niebdała, Katarzyna Tomiak-Zaremba, Karolina Turek].- Kraków: CEBP 24.12, 2015.

Sygnatura: 110048 A

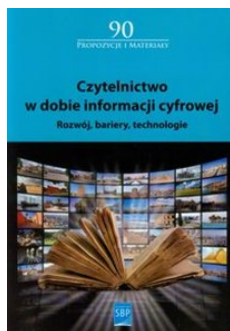
Publikacja jest nieocenioną pomocą dla nauczycieli dzieci w wieku przedszkolnym, którzy chcą w świadomy sposób pokierować procesem adaptacji dziecka do przedszkola. Publikacja składa się z dwóch części. Pierwsza obejmuje scenariusze zajęć adaptacyjnych z udziałem rodziców i przeznaczona jest do realizacji, zanim dzieci zaczną chodzić do przedszkola, druga to scenariusze zajęć na pierwsze dni w przedszkolu – ich celem jest zaznajomienie dzieci z placówką przedszkolną, osobami tam pracującymi oraz zasadami panującymi na jej terenie oraz w grupie. Całości dopełniają rymowanki i zabawy paluszkowe – do zastosowania w różnych sytuacjach. Do książki została dołączona płyta z piosenkami dla maluszków – do większości z nich zostały przygotowane zabawy i ćwiczenia ruchowe, które w znakomity sposób urozmaicą zajęcia i zaktywizują dzieci.

Arteterapie dla dzieci i młodzieży : muzykoterapia, choreoterapia, terapia sztuką / Thomas Stegemann, Marion Hitzler, Monica Blotevogel ; przy współpr. Anny Badorrek-Hinkelmann ; słowo wstępne Franz Resch i Michael Schulte-Markwort ; uwagi wstępne Hans-Helmut Decker-Voigt ; przekł. Elżbieta Cieślík.- Gdańsk : Harmonia Universalis, 2015.

Sygnatura: 111610

W niniejszej publikacji kompleksowo wyjaśniono specyfikę rozmaitych metod arteterapeutycznych (muzykoterapia, terapia tańcem, terapia przez sztuki plastyczne), zamieszczono przegląd ogólnych oraz bardziej szczegółowych zaleceń terapeutycznych, a także przedstawiono terapie przez twórczość na tle najnowszych osiągnięć nauki z zakresu historii ewolucji i neurobiologii. Cennym elementem książki jest wnikliwe omówienie poszczególnych kierunków arteterapeutycznych oraz opartych na nich działań praktycznych

Czytelnictwo w dobie informacji cyfrowej : rozwój, bariery, technologie / pod red. Mai Wojciechowskiej.- Warszawa : Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2015.

Sygnatura: 109865 BL

Książka, którą Państwu polecamy poświęcona jest współczesnym problemom czytelnictwa. Autorzy tekstów – pracownicy naukowcy, bibliotekarze i biblioterapeuci – omawiają zagadnienia dotyczące psychologicznych, edukacyjnych i technicznych aspektów czytelnictwa. Czytelnictwo jest przez nich ujmowane jako proces komunikacji międzyludzkiej, niezależnie od wybranego nośnika treści i rodzaju transmisji danych, ale również jako forma uczestnictwa kulturowego, sposób czerpania wiedzy, źródło inspiracji i narzędzie budowania wspólnoty intelektualnej. Lektura może również służyć kształtowaniu wartości, postaw etycznych oraz wzbogacaniu sfery emocjonalnej.

Dyrektor szkoły - moderator, facylitator, coach / Jarosław Kordziński.- Warszawa : ABC a Wolters Kluwer Business, 2015.

Sygnatura: 109833

W książce *Dyrektor szkoły - moderator, facylitator, coach* szeroko omówiono zagadnienia kompetencji dyrektora szkoły jako przywódcy, wskazano jak je budować oraz w jaki sposób praktycznie z nich korzystać. Opracowanie zawiera dokładne opisy technik i metod pracy łączących sposób działania moderatora, facylitatora czy coacha w konkretnym kontekście zadań i odpowiedzialności dyrektora szkoły.

Edukacja przez ruch : fale, spirale, jodelki, zygzaki / Dorota Dziamska.- Warszawa : Nowa Era, cop. 2015.

Sygnatura: 110399 P, 110400

Dorota Dziamska, wykorzystując metodę integracji sensorycznej, stworzyła system „Edukacja przez ruch”. Opisana w tych publikacjach teoria posłużyła za podstawę scenariuszy i ćwiczeń graficznych dla przedszkolaków i uczniów młodszych klas szkoły podstawowej. Zajęcia wspomagają proces uczenia, doskonalą zintegrowane ruchy ciała, są dostosowane do wieku i możliwości dzieci.

Wychowanie w praktyce szkolnej : scenariusze godzin wychowawczych dla klas IV-VI szkoły podstawowej / Teresa Zubrzycka-Maciąg.- Warszawa : Difin, 2016.

Sygnatura: 111537 P

Książka powstała w odpowiedzi na potrzeby nauczycieli poszukujących gotowych rozwiązań lub inspiracji do pracy wychowawczej z dziećmi w wieku szkolnym. Jest ona zbiorem propozycji metodycznych dla nauczycieli pełniących funkcje wychowawców klas. Publikacja zawiera miniprogramy zajęć wychowawczych (obejmujące kilka scenariuszy) o tematyce ważnej dla prawidłowego rozwoju psychospołecznego uczniów. Poszczególne tematy zajęć mogą być podejmowane według zaproponowanej w książce kolejności, albo też mogą

być realizowane wybiórczo, w zależności od potrzeb grupy i celu wychowawczego. Oprócz nauczycieli z książki korzystać mogą psychologowie, pedagodzy i wychowawcy grup pracujący ze starszymi dziećmi w szkołach, poradniach, świetlicach (i innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych).

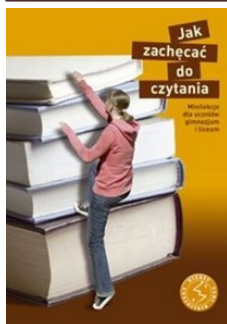
Elitarne i popularne wzory czytania / Jadwiga Kołodziejska.- Warszawa : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 2013.

Sygnatura: 107836

Prof. dr hab. Jadwiga Kołodziejska jest w środowisku bibliotekarskim postacią znaną i bardzo cenioną za wiedzę, którą dzieli się z czytelnikami od lat, publikując książki i artykuły w czasopismach bibliotekarskich. Książka poświęcona jest rozważaniom nad współczesną sytuacją książki i czytelnictwa, a w szczególności kanonowi literackiemu, ulegającemu

bardzo głębokim przemianom. Refleksja naukowa prof. jest podbudowana wynikami badań czytelnictwa, prowadzonymi pod Jej kierunkiem w Instytucie Książki i Czytelnictwa BN przez kilkadziesiąt lat. Publikacja, napisana zrozumiałym

i prostym językiem, ułatwi bibliotekarzom zrozumienie zachodzących zmian w społecznym odbiorze książki i będzie inspiracją do działań upowszechniających czytelnictwo.

Jak zachęcać do czytania : minilekcje dla uczniów gimnazjum i liceum / Kelly Gallagher ; tl. Magdalena Pagińska.- Wyd. 2.- Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, 2010.

Sygnatura: 110439 BL, 110440, 110441

Poradnik dla nauczycieli, którzy szukają sposobów na przekonanie swoich uczniów do czytania. Autor książki - doświadczony nauczyciel - stworzył metodę, która pomaga polonistom w dyskretnym i skutecznym kształtowaniu aktywnych postaw czytelniczych. Ćwiczenia zawarte w książce: umiejętnie wskazują uczniom pułapki stojące przed niewprawnym czytelnikiem, kształtują umiejętność rozumienia czytanego tekstu, motywują uczniów do codziennej lektury. Książka została przygotowana tak, by można ją było bez trudu wykorzystać podczas pracy w szkole. Zawarte w publikacji krótkie zestawy ćwiczeń należy stosować w trakcie lekcji jako rozgrzewające przerwyniki, które stopniowo przemieniają uczniów w świadomych czytelników.

Socjoterapia w pracy z dziećmi i młodzieżą : programy zajęć / pod red. nauk. Ewy Grudziwskiej.- Warszawa : Difin SA, 2015.

Sygnatura: 109921, 110594

Książka ma charakter poradnika. Zawiera szczegółowy opis programów socjoterapeutycznych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży przejawiających różnego rodzaju trudności, np. nieśmiałość, agresję, niskie poczucie własnej wartości, deficyty w zakresie rozwiązywania konfliktów oraz brak asertywności a także kwestie związane z eurosieroctwem.

Technologie informacyjno-komunikacyjne na lekcjach : przykładowe konспекty i polecane praktyki / Małgorzata Ostrowska, Danuta Sterna.- Warszawa : Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2015.

Sygnatura: 110323 A, 110324 A, 110325 A,

Książka stanowi zachętę do stosowania TIK w szkole: twórczego, aktywizującego uczniów i nawiązującego do celów nauczania. Autorki pokazują, jak tworzyć konpekt lekcji, aby efektywnie wykorzystywać nowoczesne technologie, a jednocześnie realizować zasady oceniania kształtującego. Omawiają różne modele stosowania TIK w szkole i kryteria, jakimi warto się przy tym kierować. Autorki opierają się na scenariuszach lekcji i dobrych praktykach wykorzystania TIK na lekcjach przedmiotowych i w organizacji pracy szkoły, powstałych w ramach programu Aktywna edukacja. Efekty ich pracy prezentujemy w książce i na dołączonej do niej płycie. Można je także oglądać online.

Efektywne wykorzystanie nowych technologii na lekcjach / Howard Pitler, Elizabeth R. Hubbell, Matt Kuhn ; przeł. Patrycja Szmyd.- Warszawa : Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2015.

Sygnatura: 110316, 110317 P

Poradnik wykorzystywania TIK w codziennej pracy nauczyciela - do udzielania informacji zwrotnej i formułowania celów lekcji, a także inicjowania współpracy, przygotowywania podsumowań czy zadawania pracy domowej. Autorzy przedstawiają i omawiają programy służące do tworzenia dokumentów, multimedii i baz danych, wspierających przeprowadzanie burz mózgów i zabaw ruchowych, a także platformy edukacyjne

Biblioteka Pedagogiczna w Pile proponuje publikacje z zakresu kierunków polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2016/2017

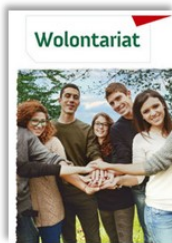
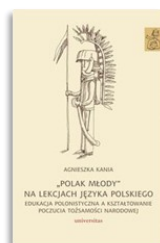
I. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.

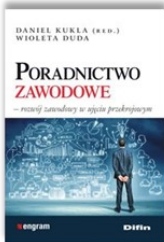
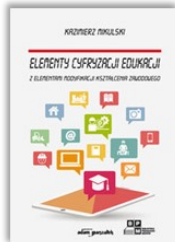
II. Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach.

III. Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.

IV. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez angażowanie pracodawców w proces dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

PUBLICZNA BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA

60 LAT

Publicznej Biblioteki Pedagogicznej
w Pile
1956 - 2016

W PILE

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile
64-920 Pila, ul. Bydgoska 21
tel. 67 351 17 50, fax 67 352 70 16
www.cdn.pila.pl